

TIRANA ÚJ IKONJA AZ ALBÁN NEMZETI SZÍNHÁZ TERVE

TERV DESIGN: BJARKE INGELS GROUP (BIG)

SZÖVEG TEXT: GÖTZ ESZTER

Albánia megújulásának egyik kulcsát a közösségépítés és a kulturális beuházások támogatásában látja. Az utóbbi évtized több példája után a legújabb nagy építészeti projekt is ezt tanúsítja: a Bjarke Ingels tervei alapján épülő új albán Nemzeti Színház.

A Tirana belvárosában fekvő Szkander bég tér a főváros kulturális tengelyeként pozicionálja magát, több nemzeti kulturális intézmény is itt áll, köztük az albán operaház és a nemzeti galéria. Ezek szomszédságában fog megépülni az új nemzeti színház, amelyik a kinőtt korábbi színház társulatát és hazai, illetve külföldi vendéglőadásokat fogad majd be. Az 9.300 négyzetméter alapterületű, háromszintes épület a földszinten középen felnyílik, és alatta fedett nyitott városi tér jön létre. Így a színház a város életének integráns részévé válik mint találkozóhely, kávézók és étterem kapcsolódik hozzá, ezáltal nem csupán az esti előadások idején lesz eleven, hanem napközben is.

A nagyvonalúan formált terv kontúrjaiban prizmára vagy még inkább egy elegánsan megkötött csokornyakendőre emlékeztet. A Bjarke Ingels Group koncepciója alapján – amely kapcsolódik a város vezetésének átfogó fejlesztési irányához igazodik, aminek lényege a főváros közösségi életének gyarapítása, a nyilvános kulturális terek létrehozása – a leendő színház legjellemzőbb vonása a nyitottság lesz. Az utcaszinten való felnyílás kontúrja megismétlődik a lejtősen ívelő tetőn, ahol egy szabadtéri amfiteátrumot alakítanak ki. A két oldalsó tömb a három szintet egybefogó üvegfalal záródik, amelyek láthatóvá teszi a ház belső működését. Így az utcán sétálók előtt nappal is, este is nyitott könyvként tárul fel a színház működése, a járókelők is a színház részeinek érzik magukat.

Az alul felnyíló térből a két tömb irányába két azonos pozíciójú bejárat nyílik a színházba. Innen felfelé haladva a jegyárúzó pulthoz lehet eljutni, majd mindkét oldalon egy-egy fölépcsőházon keresztül a nagy előcsarnokba. A nagy színházterem a két szárnyat összekapcsoló közép részben kapott helyet, mellette mindkét szárnyban egy-egy kisebb, black box jellegű, kísérleti előadások számára kialakított színházterem lesz, saját előterekkel. Legfelül, a tetőre helyezett, lépcsősoros amfiteátrum színházterem hátterét a város látványos sziluettje alkotja. A tetőn szabadtéri kávézó is helyet kap.

A főszínpadhoz két oldalról kapcsolódó két tömb egyike a közönségé, a másik a színházban folyó háttér munkáé. Ennek megfelelően az egyikben három szinten vendéglő, kávézó, előcsarnok, közösségi tér lesz, a másikban a műhelyek, öltözők, próbatermek, illetve

a színpadtechnikai terek, oldalszínpadok, zsinórpádlás, süllyesztő – a tömböket záró üvegfalon keresztül úgy válik láthatóvá ezek működése az utca felé, mint egy gigantikus babaház belseje. Olyan részletekbe is bepillantást enged, amelyek a színházi gyakorlatban szigorúan rejtve maradnak a közönség elől. Bjarke Ingels tiranai színházának működésében azonban az utca közönsége kívülről ilyen módon részt vehet, részese lehet a színház mindennapjainak, az utca és a színház élete szorosan összekapcsolódik.

A kortárs európai színházépítészetben is radikálisan formabontónak mondható színház Tirana alapvető átalakulását is jelzi. A városban az utóbbi időszakban egy nagyszabású zöld program keretében mintegy kétmillió fát ültettek, egyre több gyalogos utca, játszótér létesül, a Nagy Bazar egész környékéről kiltották az autóforgalmat, a turistaforgalom az utóbbi években több mint kétszeresére nőtt. Az új albán nemzeti színház ezt az átalakulást, az európai kultúra és a városi közösségi terek felé való nyitást jelképezi, egyben elgondolkodtató szimbólummal fejezi ki a színház megváltozott pozícióját a 21. századi társadalomban.

THE NEW ICON OF TIRANA THE DESIGN OF THE NATIONAL THEATRE OF ALBANIA

Bjarke Ingels Group (BIG) has redesigned a replacement for the National Theatre of Albania that will include three indoor performance spaces, a rooftop amphitheatre and a public space underneath the building. The 9,300 sq m venue is located in Skanderbeg square, adjacent to the National Opera and the National Art Gallery in downtown Tirana, Albania's capital. The centre of the bow-tie shaped structure is raised up from the ground, with two buildings either side connected through a central auditorium. The gap underneath the prism-shaped central building creates a public walkway. The roof of the building will contain a second venue and a café, giving visitors a view of Tirana.